

Sygnatura akt *IC 1390/12*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze Wydział I Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Urszula Wiewióra

Protokolant: Agnieszka Dymitroca

po rozpoznaniu w dniu 18 września 2013 r. w Jeleniej Górze

sprawy z powództwa **G. M.**

przeciwko **K. B.**

o zapłatę

- I. uchyla nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 14 sierpnia 2012r. sygn.. akt INc 60/12 w całości i powództwo oddala,
- II. zasądza od powoda G. M. na rzecz pozwanego K. B. kwotę 10.817 zł (dziesięć tysięcy osiemset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania,
- III. nakazuje ściągnąć od powoda G. M. na rzecz Skarbu Państwa – kasa Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze – kwotę 9.150 zł tytułem opłaty od zarzutów.

Sygn. akt IC 1390/12

UZASADNIENIE

Powód G. M. wniósł o orzeczenie nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym, aby pozwany K. B. zapłacił mu kwotę 244.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 05.10.2010r. do dnia zapłaty wraz z kosztami postępowania, w tym z tytułu zastępstwa procesowego 7.200 zł.

W uzasadnieniu powód wskazał, że pozwany oraz jego wspólnik W. W. prowadzili działalność gospodarczą pod firmą (...) s.c. z siedzibą w B.. W trakcie działalności zaciągnęli u powoda pożyczki, których spłata zabezpieczona została wekslem in blanco wystawionym przez pozwanego i W. W.. Wspólnicy nie zwrócili pożyczek. Dalej powód podał, że współdłużnik solidarny W. W. przyrzekł częściową spłatę zadłużenia i w dniu 14.01.2011r. przed notariuszem w obecności powoda złożył oświadczenie w formie aktu notarialnego potwierdzające porozumienie co do warunków wypełnienia weksla, wymagalności roszczenia, jak również warunków spłaty zadłużenia. Powód wskazał, że pozwany K. B. zaczął go unikać, a od 2011r. ukrywa się przed nim, nie wywiązując się z zobowiązania. Wobec tego powód zawiadomił o wypełnieniu weksla in blanco i wezwał pozwanego do jego wykupienia, co pozostało bez odzewu.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze w dniu 14.08.2012r. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym w którym nakazał pozwanemu, aby ten zapłacił na rzecz powoda kwotę 244.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 06.10.2012r. do dnia zapłaty wraz z kwotą 10.250 zł tytułem kosztów procesu, w tym kwotę 7.200 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego (k. 33).

W ustawowym terminie pozwany K. B. wniósł zarzuty od nakazu zapłaty wnosząc o jego uchylenie, oddalenie powództwa i zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego oraz przyznania wynagrodzenia kuratorowi.

Pozwany zaprzeczył, aby zawierał z powodem samodzielnie, czy też z W. W., umowy pożyczki. Zarzucał, że powód nie przedstawił na tę okoliczność żadnych wiarygodnych dowodów. W ocenie pozwanego weksel wypełniony został w sposób wadliwy, albowiem stron nie łączył żaden stosunek prawny. Podał, że kilka lat temu zaciągnął wspólnie z W. W. pożyczkę od R. B. (1) i zobowiązanie to zostało zabezpieczone wekslem in blanco. Następnie pożyczka została zwrócona i weksel w dobrej wierze został zwrócony W. W.. Zdaniem pozwanego, powód wspólnie z W. W. postanowili wykorzystać wskazany weksel do uzyskania od niego dochodzonej w postępowaniu kwoty.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W. W. oraz pozwany K. B. w okresie od 2000r. do 2010r. prowadzili działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej pod firmą (...)s.c. z siedzibą w B.. Zajmowali się sprzedażą wyposażenia (...)((...)), a także realizowali projekty (...) na zamówienie. Pozwany zajmował się głównie wykonywaniem projektów u klientów, a W. W. prowadził sklep, załatwiał sprawy księgowe, windykacyjne. Wspólnicy rozwiązali spółkę z uwagi na kłopoty finansowe, zadłużenie spółki. Po rozwiązaniu spółki podzielili między siebie długi spółki, które mieli spłacać. Po rozwiązaniu spółki ich wzajemne kontakty uległy pogorszeniu. Oskarżali się o nie spłacanie długów powstałych w toku działalności spółki.

W toku funkcjonowania spółki wspólnicy pożyczali na działalność spółki pieniądze od różnych osób. Między innymi od S. L. (teść pozwanego) oraz R. B. (1). R. B. (2) utrzymywał towarzyskie kontakty ze wspólnikami, reprezentował ich w procesach sądowych. M. B. (wówczas M. P.) prowadziła obsługę księgową spółki (...) w okresie 2007-2009r. Po zakończeniu współpracy W. W. odebrał od M. B. dokumentację księgową (...).

R. B. (1) udzielił W. W. i G. B. kilku pożyczek, między innymi na kwotę około 150.000 zł. Pożyczka ta była zabezpieczona wekslem in blanco wystawionym przez wspólników, warunki spłaty określała deklaracja wekslowa. Pożyczka została spłacona. R. B. (1) zwrócił nie uzupełniony weksel W. W. (odbiór weksla nastąpił w domu R. B. (1)).

(rozwiązanie umowy k. 182; umowa k. 183-184; pokwitowanie k. 185; zeznania świadków R. B. (1) k. 114, 00:09:21-00:51:08, S. L. k. 114, 00:52:27-01:16:48, W. W. k. 133, 00:03:51-00:06:43, 00:18:00-00:22:41, 00:36:59-00:40:12, M. B. k. 166-166v)

W. W. prowadził również od 2001r. samodzielnie działalność gospodarczą pod nazwą (...).

(zaświadczenie k. 181)

Powód G. M. oraz W. W. są znajomymi. W. W. był dwukrotnie skazany wyrokami karnymi za przestępstwa, między innymi został skazany razem z powodem G. M. za przestępstwo oszustwa.

(zeznania świadka W. W. k. 133, 00:26:30-00:31:00)

Pismem z dnia 09.09.2010r. powód G. M. wezwał K. B. do zapłaty kwoty 345.000 zł w terminie 14 dni, tytułem zwrotu udzielonych pożyczek.

Pismem z dnia 18.10.2010r. powód G. M. zawiadomił pozwanego K. B. o wypełnieniu weksla in blanco i ponownie wezwał do zapłaty kwoty 345.000 zł.

(wezwanie k.9; potwierdzenie odbioru k.10; zawiadomienie o wypełnieniu weksla k.11; potwierdzenie odbioru k.12)

G. M. znajdował się w posiadaniu weksla własnego in blanco wystawionego przez W. W. i G. B.. G. M. uzupełnił posiadany przez siebie weksel na kwotę 244.000 zł z terminem płatności 05.10.2010r.

(weksel k.6)

W. W. w okresie od czerwca 2010r. do września 2011r. wpłacał co miesiąc na rachunek bankowy G. M. kwotę 1.748,38 zł.

(dowody wpłat k.64-69)

W dniu 14.01.2011r. przed notariuszem J. G.w Kancelarii Notarialnej w B.przy ul. (...)stawili się W. W.i powód G. M., gdzie złożyli oświadczenia (zatytułowane ugoda sądowa), w których wskazali, że w okresie od 10.01.2008r. do 15.09.2009r. zawarli 9 umów pożyczki, na podstawie których W. W.i K. B.jako wspólnicy spółki (...)s.c. z siedzibą w B.pożyczyli od G. M.łącznie 345.000 zł. Spłata pożyczek miała zostać zabezpieczona wekslem in blanco wręczonym przez wspólników G. M.w dniu 15.09.2009r. Dalej w dokumencie stwierdzono, że pożyczki nie zostały spłacone, oraz zawierał zobowiązanie W. W.do zapłaty G. M.kwoty 101.000 zł, do dnia 30.11.2017r. w 57 miesięcznych ratach po 1.750 zł każda i ostatnia rata w kwocie 1.220 zł, płatnych począwszy od lutego 2011r. Spłata tej kwoty miała skutkować wygaśnięciem wszystkich zobowiązań W. W.wynikających z wskazanych w dokumencie umów pożyczek, a także wszelkich innych roszczeń. Oprócz tego G. M.oświadczył, że zawarta ugoda nie obejmuje jego roszczeń wobec K. B.i strony ugody ustaliły, że weksel in blanco zabezpieczający umowy pożyczki pozostaje w dyspozycji G. M..

(ugoda pozasądowej k.7-8)

Postanowieniem Sądu Rejonowego w B. z dnia 18 czerwca 2012r. sygn. akt III RNs 192/12 ustanowiono dla nieobecnego K. B.kuratora w osobie żony A. B., celem reprezentowania nieobecnego K. B.w postępowaniach związanych ze zwrotem pożyczek zaciągniętych od wnioskodawcy G. M.jako wspólnik spółki cywilnej (...)z siedzibą w B..

(postanowienie k.33)

Sąd zważył, co następuje:

Powód dochodził od pozwanego zapłaty na jego rzecz kwoty 244.000 zł, a swoje roszczenie wywodził z weksla in blanco uzupełnionego o taką kwotę, a wystawionego przez powoda oraz W. W.. Powód utrzymywał przy tym, że weksel ten zabezpieczał spłatę pożyczek udzielonych wystawcom weksla na ogólną kwotę 345.000 zł.

Pozwany zaprzeczał, aby powód zawarł z nim oraz W. W. umowy pożyczek.

Jak przyjmuje się w orzecznictwie i doktrynie, istnieje ścisły związek między tzw. stosunkiem podstawowym (stosunek umowny), a wręczeniem weksla in blanco, który ma na celu zapewnić gwarancje wykonania umowy. Ów związek między wekslem gwarancyjnym a stosunkiem podstawowym (umową) jest tego rodzaju, że w sporze wekslowym pozwany może zgłosić zarzuty oparte na stosunku podstawowym. W razie wypełnienia weksla in blanco w zakresie sumy wekslowej przez wierzyciela osobistego (remitenta) wierzyciel ten nie może się zasłaniać wobec dłużnika abstrakcyjnością zobowiązania wekslowego, gdy dłużnik żąda rozliczenia dochodzonej kwoty. Wierzyciel ma wówczas obowiązek podać, z jakiego tytułu domaga się zapłaty i przedstawić stosowne wyliczenie. Udowodnienie przez pozwanego w postępowaniu nakazowym opartym na wekslu gwarancyjnym in blanco nieistnienia zobowiązania ze stosunku podstawowego powoduje upadek roszczenia opartego na wekslu (patrz. wyrok SA w Poznaniu z dnia 2 marca 2005r., I ACa 1413/04, LEX nr 166828, OSA 2006/4/10).

Z taką sytuacją mamy do czynienia w rozpoznawanej sprawie – powód nie przedstawił żadnych wiarygodnych dowodów na fakt zawarcia z pozwanym K. B. (jako (...) S.C. w B.) szeregu umów pożyczek, co czyniło jego roszczenie oparte na wekslu bezpodstawnym.

Bezspornie pozwany wraz z W. W. prowadzili działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej pod firmą (...), która została rozwiązana w 2010r. z uwagi na kłopoty finansowe. Z zeznań słuchanych świadków wynika także, że pozwany i W. W. pożyczali pieniądze, w tym od osób fizycznych. Niemniej powód nie udowodnił, aby pozwany i jego wspólnik

zaciągnęli u niego zobowiązania z tytułu umów pożyczek na łączną kwotę 345.000 zł, w terminach wskazanych w ugodzie pozasądowej z dnia 14.01.2011r, co miało zostać zabezpieczone wekslem in blanco.

Przede wszystkim powód nie przedstawił stosownej deklaracji wekslowej w formie pisemnej, którą z reguły sporządza się przy wystawieniu weksla in blanco. Oczywiście, jej brak nie wpływa na ważność weksla, niemniej jej istnienie uwiarygodniłoby żądanie powoda. Co więcej, powód nie przedstawił dokumentów, z których wynikałoby zawarcie między stronami umów pożyczek. Nie sporządzając umów w formie pisemnej powód musiał liczyć się z ewentualnymi trudnościami w wyegzekwowaniu długu, zwłaszcza w razie zakwestionowania przez dłużnika faktu udzielenia pożyczek. Kolejne wątpliwości co do tego, czy przedmiotowe umowy zostały zawarte budzi brak innych dowodów, które mogłyby wykazać prawdziwość twierdzeń powoda, w postaci choćby bankowych potwierdzeń przelewów dokonanych z rachunku powoda na rzecz pozwanego, czy też W. W..

W istocie powód dochodząc zapłaty od pozwanego opierał się jedynie na twierdzeniach W. W., którego nie sposób uznać za osobę wiarygodną. Przede wszystkim jest on zainteresowany pozytywnym dla powoda rozstrzygnięciem sprawy, wszak jest jego dłużnikiem, zaś z pozwanym pozostaje w sporze, co do pozostałych do spłacenia zobowiązań spółki (...). Oprócz tego jego wiarygodność podważa fakt, iż wspólnie z powodem skazany został wyrokiem karnym za oszustwo, co sam przyznał w toku zeznań. W tym kontekście oraz w braku innych dowodów (zwłaszcza z dokumentów), które potwierdzałyby fakt zawarcia między stronami umów pożyczek, jego zeznania w tym zakresie Sąd uznał za pozbawione wiarygodności.

Z pewnością dowodem potwierdzającym istnienie spornych zobowiązań nie jest sporządzony przed notariuszem dokument zatytułowany „ugoda pozasądowa” z dnia 14.01.2011r. Forma aktu notarialnego nie czyni przecież zawartych w nim oświadczeń powoda i W. W. prawdziwymi. Zwrócić należy przy tym uwagę, że została sporządzona bez udziału pozwanego, który zaprzeczył prawdziwości zawartych w niej oświadczeń.

Podobnie w żaden sposób faktu zawarcia między stronami umów pożyczek nie potwierdzają dołączone do pisma powoda z dnia 16.10.2012r. dowody wpłat kwot pieniężnych przez W. W. na rachunek powoda. Mogły one wszak stanowić rozliczenie innych zobowiązań łączących powoda z W. W., choćby z tytułu samodzielnie prowadzonej przez W. W. działalności gospodarczej pod nazwą (...). Z pewnością nie stanowiły spłaty zadłużenia zgodnie z zawartą między tymi osobami ugodą – wszak kwoty rat określone w ugodzie i te widniejące na dowodach wpłaty są różne, a ponadto część wpłat została dokonana jeszcze przed zawarciem ugody (przed dniem 14.01.2011r.), w której określono, że zadłużenie będzie spłacane dopiero od lutego 2011r.

Zatem dowody te (ugoda pozasądowa z dnia 14.01.2011r. (k. 7-8) oraz dowody wpłat (k. 64-69) nie tylko nie dowodzą zawarcia między stronami jakichkolwiek umów pożyczek, w szczególności wskazanych w ugodzie, ale i czynią wiarygodnymi twierdzenia pozwanego, iż powód wspólnie z W. W., swoim dobrym znajomym, wykorzystali weksel zwrócony temu ostatniemu przez R. B. (1) po spłacie przez wspólników udzielonej im przez tą osobę pożyczki. Co znamienne, również W. W. przyznał, iż wspólnie z pozwanym pożyczali pieniądze od R. B. (1), których zwrot zabezpieczony był wekslem in blanco. Z zeznań świadka R. B. (1) wynika, że po zwrocie pożyczki, zwrócił nie wypełniony weksel W. W..

Oprócz tego, żaden ze słuchanych świadków, poza W. W., nie potwierdził, aby między stronami doszło do zawarcia umów pożyczek wymienionych w ugodzie z dnia 14.01.2011r.

Reasumując, powód nie udowodnił, aby zawarł z pozwanym umowy pożyczki zabezpieczone wekslem in blanco, a tym samym nie był uprawniony do wypełnienia spornego weksla na kwotę 244.000 zł. Pozwany wykazał z kolei, że nie łączyły go z pozwanym stosunki zobowiązaniowe (umowy pożyczki), wymienione w ugodzie pozasądowej z dnia 14.01.2011r., których wykonanie miał jakoby zabezpieczać dołączony do pozwu weksel in blanco. Podkreślić należy, że nieskuteczne było powoływanie się przez powoda w sposób ogólnikowy na rzekomo łączące strony (pozwanego jako współnika (...) S.C.) umowy pożyczek. Sąd nie wyklucza, że strony zawierały jakieś umowy, niemniej, skoro powód

wywoził, że weksel zabezpieczał konkretne, łączące strony, umowy pożyczki określonych kwot pieniężnych, winien, wobec zaprzeczenia pozwanego, wykazać ich istnienie.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 496 k.p.c., Sąd uchylił nakaz zapłaty z dnia 14.08.2012r. w całości oraz oddalił powództwo.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. Powód przegrał proces w całości, zatem winien zwrócić pozwanemu poniesione przez niego koszty procesu w kwocie 7.200 zł z tytułu zastępstwa procesowego, 3.600 zł wynagrodzenia kuratora (§ 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 sierpnia 1982r. w sprawie stawek, warunków przyznawania i wypłaty ryczału przysługującego sędziom i pracownikom sądowym za dokonanie oględzin oraz stawek należności kuratorów (Dz.U.1982.27.197 ze zm.) w zw. z § 6 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2013.461 j.t.) oraz 17 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, łącznie 10.817 zł.

Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.2010.90.594 j.t.) Sąd nakazał ściągnąć od powoda kwotę 9.150 zł brakującej opłaty od zarzutów (punkt III wyroku).